



JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 17.10.2025

Meie 20.11.2025

nr 2-2/3595-1, MKM/25-
1141/-1K
nr 8-2/8449

Töövaidluse lahendamise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse kooskõlastamine

Austatud minister

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM) on esitanud Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks töövaidluse lahendamise seaduse (TvLS) ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Justiits- ja Digiministeerium (JDM) jätab eelnõu kooskõlastamata.

I. Põhimõttelised märkused

1. JDM tellis 2025. a tsiviilasjade kohtuväliste vaidluste lahendamise põhiseaduspärasuse analüüsi¹. Analüüs ei jõudnud ühesele järeldusele, kas vaidluskomisjonis siduva lahendiga tsiviilvaidluste lahendamine on Eesti Vabariigi põhiseadusega (*edaspidi* PS) kooskõlas (PS § 15, § 146). Analüüsis märgiti mh, et riskide maandamiseks oleks mõistlik komisjonide tegevust kas ümber kujundada või, kui neid soovitakse senise pädevusega säilitada, nende pädevust ja menetluskorda rangemate reeglitega piiritleda. Kooskõla PS §-ga 15 sõltub analüüsi kohaselt eelkõige sellest, kuiõrd on takistatud vaidlusega kohtusse pöördumine. Eelnõu seletuskirjas puudub analüüs muudatuste PS-pärasuse osas. Arvestades eelviidatud analüüsi, on põhiseaduspärasuse hinnang ja põhjalik analüüs vajalik kõigi punktide puhul, millega vaidluskomisjoni pädevust soovitakse laiendada.
2. JDM toob eraldi välja eelnõuga seonduvalt kõige probleemsemad küsimused seonduvalt eelnõu PS-pärasusega:
 - A. Eelnõuga laiendatakse töövaidluskomisjoni (TVK) pädevust, mille PS-pärasus on küsitav ja mida JDM ei toeta. Töövaidluse lahendamise seadusest (TvLS) tuleks välja jätta nõudest loobumise regulatsioon (nii muudatustest kui ka kehtivast regulatsioonist). TVK menetluses piisab nõude tagasivõtmisest. Seni on olnud nõudest loobumine TvLS-is õiguslikult ebaselgelt reguleeritud (seejuures ei ole reguleeritud õiguslikud tagajärjed), kuid kavandatava eelnõuga soovitakse seda reguleerida selliselt, et võimaldada avaldajal nõudest TVK menetluses loobuda ja keelata sel juhul kohtusse pöördumine. TVK ei ole kohus, seetõttu ei peaks komisjonil sellist pädevust olema ja loobumise regulatsiooni PS-pärasuse riive (§ 15, 146) on tõenäoliselt ebaproportsionaalne, kuna kohtusse pöördumise võimalus sellisel juhul puudub. TVK koormuse vaates ei tohiks olla tähendust, kui avaldaja võtaks loobumise asemel avalduse TVK menetluses tagasi. Sel juhul jääks avaldajale nõudeõigus alles ja ta ei kaota õigust pöörduda kohtusse.

¹[Tsiviilasjade kohtuväliste vaidluste lahendamise põhiseaduspärasuse analüüs](#)

- B. JDM ei toeta tagaseljaotsuse tegemise võimaluse loomist TvLS-is. Muudatuse põhjusena on seletuskirjas märgitud, et TVK-l on keerukas vaidlusi sisuliselt lahendada, mis ei saa olla asjakohane põhjus organi, mille poolt siduva lahendiga tsiviilvaidluste lahendamise PS-pärasus on küsitav, pädevuse laiendamiseks ja lihtsustatult siduvate lahendite tegemise võimaldamiseks. Esikohale tuleks seada menetlusosaliste õigused.
- C. Töötamise registri regulatsioon ei vasta isikuandmete, avaliku teabe töötlemise ja andmekogude nõuetele. See tuleb viia kooskõlla juhisega isikuandmete ja avaliku teabe töötlemise ning andmekogude reguleerimise kohta eelnõudes². Mõned näited muutmise vajadusest on järgmised: maksukorralduse seaduse (MKS) § 25¹ lg 2 näeb ette volitatud töötledjad, kelle puhul on piisav, kui need on ette nähtud registri põhimääruses. Juhime ka tähelepanu, et kui andmekogu peetakse lõikes 2 nimetatud volitatud töötledjate ülesannete täitmiseks (vt § 25¹ lg 1), siis on need asutused kaasvastutavad töötledjad, mitte volitatud töötledjad. Volitatud töötledja saab täita vaid neid ülesandeid, mille vastutav töötledja talle edasi delegeerib. Lisaks sellele on Töövaidluskomisjon andmeandja ja tema ülesandeid ei pea seaduses reguleerima, samuti ei ole vajalik näha ette Töötukassa õigust andmete sisestamiseks, kuna Töötukassa on ka üks kaasvastutavatest töötledjatest. Lõikes 4 nähakse ette, kelle kohta andmeid registrisse esitatakse, kuid seal ei ole toodud välja, mis isikuandmete kategooriad silmas on peetud. Lõige 6 näeb ette, et töötamise registri kande õigsuse eest vastutab kande tegija. Juhime tähelepanu, et kande tegijal on kohustus kanda registrisse korrektsed andmed, kuid juba registrisse kantud andmete õigsuse eest vastutab andmekogu vastutav töötledja. MKS § 25⁴ kohaselt sätestatakse töötamise registrisse kantavate andmete loetelu maksukohustuslaste registri põhimääruses. Juhime tähelepanu, et isikuandmete kategooriad tuleb ette näha seaduse tasandil.
- D. TvLS-i kättetoimetamise regulatsioon ei vasta õigusselguse põhimõttele ja võib olla vastuolus PS § 24 lg-ga 2. TvLS § 37 lg 4 (mida soovitakse ka muuta eelnõuga), ei ole sätestatud, et avaldus tuleks kätte toimetada (vrd tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 393 lg 1). Menetlusosalise teavitamine menetlusest ja menetluses osalemise võimalustest tuleneb põhiseadusest (PS § 24 lg 2) ning see peaks olema ka TvLS puhul nii regulatsiooni põhiseaduspärasuse tagamiseks. Kättetoimetamisele kohaldatakse TvLS kohaselt küll TsMS-i, kuid jääb arusaamatuks § 24 skoop. Tekib küsimus, kas TsMS-i kättetoimetamise regulatsiooni kohaldatakse siis, kui TvLS näeb ette kättetoimetamise või tähendab see säte, et toimetatakse ühtlasi kätte need menetlusedokumentid, mida näeb ette TsMS. Ilmselt on tegemist esimese olukorraga. TsMS § 306 lg 5: „Kohus peab menetlusosalisele kätte toimetama hagiavalduse, kaebuse ja nende täiendused, kohtukutsed, samuti kohtuotsuse ja asjas menetlust lõpetava määruse ning seaduses nimetatud muud menetlusedokumentid“. Kättetoimetamise regulatsioon tuleks läbivalt TvLS-is üle vaadata, et oleks tagatud isikute võimalus osaleda temaga seonduvas vaidlusmenetluses.
- E. Eelnõu § 1 p-s 10 soovitakse sätestada võimalus pöörduda Tööinspektsiooni peadirektori poole kaebusega, mida JDM väljapakutud sõnastuses ei saa toetada. Esmalt märgime, et kaebuse aluseks määratud eeldus (rikutud on menetlusreeglid) on liiga üldine ja avar. Seletuskirjas on oluliselt kitsendatud normi kohaldamissala, mistõttu ei vasta norm seletuskirjale. Seletuskirjas viidatakse, et peadirektoril ei ole õigust anda suuniseid asja lahendamiseks või tühistada, millega nõustume, kuid menetlusreeglite rikkumine hõlmab nt ka tõendite ebaõiget kogumist ja hindamist. Kui eeskujuks on võetud kohtute seaduse § 45, võiks kaaluda ka selle konkreetsemat koosseisu eeskujuks võtta. Täiendavalt selgitame, et kavandatavast sättest järeldub, et kui peadirektor teeb otsuse, saab selle peale edasi kaevata halduskohtule. Seega tekib olemasoleva sõnastusega olukord, kus juhul, kui pool ei nõustu TVK otsusega, on tal võimalik esitada avaldus maakohtule samas vaidlusküsimuses asja sisuliseks lahendamiseks, aga kui tegemist on menetlusküsimusega, kohaldatakse haldusmenetlust ja sealt edasi vaidlustatakse otsus halduskohtumenetluses. Selline lahendus ei ole selge ning paralleelseid menetlusi ja vastuolulist kohtupraktikat tuleb vältida.
- F. Eelnõu punktides 64, 68 ja 69 sisalduvad kohtumenetluse normid. Seega tuleb eelnõu menetleda PS § 146 kohaselt konstitutsioonilise seadusena, mille vastuvõtmiseks on vaja

² [Juhis isikuandmete ja avaliku teabe töötlemise ning andmekogude reguleerimise kohta eelnõudes](#)

Riigikogu koosseisu häälteenamust. Eelnõu koostajate selgitus selle kohta, et kohtumenetluse normid, mida eelnõu sisaldab, ei ole põhimõttelised, mistõttu nad leiavad, et piisab lihthäälteenamusest (vt seletuskirja lk 3 joonealune märkus nr 5), ei ole JDM hinnangul asjakohane. Kui kohtumenetluse norm võetakse vastu lihthäälteenamusega, on see formaalselt PS-ga vastuolus. Hindamist ei vaja mitte see, kas või kui põhimõttelised on muudatused, vaid see, kas tegemist on kohtumenetluse normiga või mitte.

II. Sisulised märkused

- 3. Eelnõu § 1 p-s 7** soovitakse muuta TvLS § 9 lõiget 2, jättes välja TVK juhataja igakordse kohustuse kontrollida komisjoni liikmeks määratava kaasistuja vastavust §-s 8 sätestatud nõuetele.

Viidatud muudatuse järgi valib töövaidluskomisjoni juhataja nimekirjast kaasistujad. TvLS § 8 näeb ette tingimused, millele kaasistuja vastama peab. Seal hulgas peab isik olema teovõimeline, tal peavad olema sobivad kõlbelised omadused ja tööks sobilik tervislik seisund. TvLS tervikteksti kehtestamise seletuskirjast ei nähtu, kuidas eelnevalt nimetatud tingimustele vastavust kontrollitakse ja mille alusel. Juhime tähelepanu, et tegemist on isikuandmetega, sh eriliiki isikuandmetega, ning nende töötlemiseks peab olema seadusest tulenev õiguslik alus. Sellisel juhul on vajalik seletuskirjas tuua välja, milliseid isikuandmeid ja milliste normide alusel eelnimetatud tingimuste kontrollimiseks töödeldakse. Juhul kui selliseid norme seaduses hetkel sätestatud ei ole, siis tuleks need ette näha. Vastasel juhul puudub õigus isikuandmete töötlemiseks. Juhul, kui lähtutakse üksnes sellest, et isik ise kinnitab, et ta vastab neile nõuetele, siis tekib küsimus, mis nende nõuete sisu on, millele vastavust isik kinnitab - mis on kõrged kõlbelised omadused või sobilik terviseisund. Sama märkus ka kehtiva TvLS § 7 lg 2 kohta.

- 4. Eelnõu § 1 p-s 11** soovitakse TvLS § 13 täiendada lõikega 3, kus käsitletakse TVK selgitamiskohustust, sh seoses avalduse muutmise ja uute tõenditega.

Kohtumenetluses ei saa kohus teha ettepanekut avalduse muutmiseks. MKM on seletuskirjas märkinud, et: „TVK-s toimub sarnaselt kohtumenetlusega võistlev menetlus, kus selgitamiskohustust täitev TVK juhataja peab jääma erapooletuks ega tohi asuda protsessis ühe või teise poole asemele“, millega JDM nõustub. Kui soovitakse TsMS eeskujul selgituskohustust sisustada, oleks mõistlik selgitusi lisada hoopis sättesse, nt TVK võib teha ettepaneku esitada täiendavaid tõendeid ja selgitada tõendamiskoormist vms.

Seletuskirjas toodud selgitus, et kui praegu puudub TVK-l selgesõnaline õigus tõendite esitamist omal algatusel nõuda, siis eelnõu jõustumise korral selline õigus tekib, ei ole põhjendatud. Eelnõus see ei kajastu. Siin on oluline eristada, et kas TVK saab omal algatusel tõendeid koguda (kas poole või kolmanda isiku käest) või saab TVK teha ettepaneku tõendite esitamiseks (selgitamiskohustus sisuliselt). Jääb ebaselgeks, kas kavandatava lõikega on soovitud sama, mida näeb ette TsMS § 230 lg 2 ehk kohustus selgitada tõendamist vajavaid asjaolusid, mitte õigust tõendite esitamist nõuda (tõendeid koguda). Tõendite omal algatusel välja nõudmine ei oleks ka põhjendatud, TVK ei saa asuda poole esindaja rolli.

Eeltoodust tulenevalt ei tohiks seaduses sätestada TVK õigust teha ettepanek avalduse muutmiseks. Samas rõhutame, et uurimispõhimõtte ja võistlevuse põhimõtte kohaldumine TvLS-is tuleks tervikuna läbi mõelda ja kummagi põhimõtte kohaldumist ning erandeid tuleks põhjendada ning proportsionaalsust hinnata.

- 5. Eelnõu § 1 p-s 12** on soovitud muuta sätet, mis reguleerib tõlgiga seonduvat.

Eelnõus kavandatava TvLS § 13¹ lg 3 teise lause kohaselt: „Tõlgi kaasanud pool kannab vastutust valetõlke eest“. Selle lause tähendust ei ole seletuskirjas selgitatud ning see jääb ebaselgeks. Kui vastutus seisneb selles, et TVK võib otsustada, kas istung edasi lükata või mitte või avaldaja puhul jätta avaldus läbi vaatamata, siis see lause ei ole selle sisuga. Valetõlke eest kriminaalõigusliku vastutuse näeb ette karistusseadustiku § 321 lg 1, kus on selgelt kirjas, et tõlgi poolt teadvalt valesti tõlkimise eest on ette nähtud vastutus. Selgemalt ja konkreitemalt tuleks seaduses sätestada hoopis seletuskirjas kajastatud mõte, mis on tagajärg kavandatava lg 3 esimese lause

kohustuse rikkumisel, mh kui selleks on siis see, et TVK nõudmise täitmata jätmine ei takista TVK-l asja lahendamast (vrd TsMS § 34 lg 2 teine lause).

Ebaselgeks jääb ka see, mis võiks olla sättes kirjeldatud olukord, kus isik ei leia mõjuval põhjusel endale tõlki. TsMS-is mõjuvat põhjust reguleerib TsMS § 422, kas mõeldud on analoogseid olukordi või on tegemist leebema tõlgendusega. TvLS § 13¹ lg 3 kolmanda lause teise tingimuse („tõlk ei saa istungil osaleda“) juures ei ole toodud, et see peaks olema mõjuval põhjusel, kuigi ilmselt peaks ka tõlgi istungil mitteosalemiseks olema mõjuv põhjus.

TvLS § 13¹ lg 3 viimases lauses lisatav tagajärjega – TVK võib jätta avalduse läbi vaatamata – seondult ei ole TvLS-is reguleeritud, mis on avalduse läbi vaatamata jätmise kord või tagajärjed (vrd TsMS §-d 425 ja 426), mistõttu ei saa ka toetada täiendava aluse loomist läbi vaatamata jätmiseks.

6. **Eelnõu § 1 p-s 14** soovitakse täiendada TvLS § 14 lg-ga 3, mis näeb TVK-le ette õiguse lahendada poolte esitatud taotlusi TvLS-i §-s 23 nimetatud protokolliga.

Eelnõus väljapakutud sõnastus ei ole korrektne ega lähe kokku vaidluste menetlemise loogikaga. Protokoll ei ole dokument, millega saaks lahendada taotlusi, vaid protokoll peaks olema dokument, mis kajstab menetlustoimingu olulist käiku ja muud asja lahendamise või võimaliku edasikaebamise seisukohalt olulist (vrd TsMS § 50 lg 1). TsMS § 464 lg 2 näeb ette: „Kohtuistungil võib kohus teha suulise või kirjaliku määruse. Suuline määrus kuulutatakse kohe ja protokollitakse. Kui kohtumääruse võib seaduse kohaselt edasi kaevata, tuleb määrus teha kirjalikult eesti keeles ja allkirjastada“. Seega protokollitakse suuline määrus, mitte ei lahendata taotlust protokolliga.

7. **Eelnõu § 1 p-ga 15** soovitakse muuta TvLS § 16 lõikeid 1 ja 2 selgemaks.

Seletuskirjas on viidatud, et menetluskulude hüvitamise kolmanda stsenaariumina on võimalik, et töövaidlusasi lõpeb TVK-s, kuid pool nõuab menetluskulud kohtu kaudu teiselt osapoolelt välja võlaõigusseaduse (VÕS) kahju hüvitamise sätete alusel ning viidanud ka maakohtu lahenditele, kus on seda võimalikuks peetud. JDM viitab, et ringkonnakohus on leidnud kahes asjas³ (üks lahend 2025. a jaanuarist), et TvLS § 16 lg-s 1 sätestatu ei võimalda töövaidluskomisjonis kantud kulude hüvitamist kahju sätete alusel hagimenetluses. Eeltoodust tulenevalt ei ole kolmas stsenaarium kõrgema astme kohtu praktikas kinnitust leidnud.

8. **Eelnõu § 1 p-ga 17** soovitakse sätestada võimalust TVK istungeid helisalvestada.

JDM hinnangul on nimetatud sättega küsitavusi mitmest aspektist lähtuvalt:

- A. TvLS-is ega kavandatavas eelnõus ei ole ette nähtud nõudeid helisalvestamisele. Palume selgitada seletuskirjas, kuidas tehakse edaspidi kindlaks, millist istungit salvestati ja kuidas konkreetse menetlusega seotakse. Samuti palume selgitada, kas salvestis lisatakse konkreetse asja toimiku juurde (samas juhime ka tähelepanu, et toimiku regulatsiooni TKS-s ei nähtu olevat) või kas salvestuse alguses öeldakse, mida ja millal salvestatakse või kas failile pannakse vastav pealkiri vms. Samuti palume selgitada, mis õiguslik tähendus on helisalvestisel. Tsiviilkohtumenetluses on helisalvestamine küll ette nähtud, kuid selle osas on kehtestatud ka detailne regulatsioon: vt nt [Kohtuistungite helisalvestamise ja digitaalse protokollu vormistamise kord–Riigi Teataja](#)
- B. Seletuskirja kohaselt säilitatakse salvestist vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 5 punktile 1 (e) pärast menetluse lõppemist üksnes nii kaua, kui see on vajalik poolte või muude isikute huvides või avalikes huvides. Juhime tähelepanu, et kuna salvestis sisaldab isikuandmeid ja igasugune isikuandmete töötlemine on põhiõiguste riive, mille raamid tuleb näha ette seaduse tasandil, siis peab isikuandmete säilitamise tähtaeg olema kindlaks määratud seadusega. Lisaks sellele ei nähtu seletuskirjas, kus salvestisi säilitatakse.

³ [TrtRnKo 08.01.2025, 2-23-14594/16](#), p 9.1; [TrtRnKo 19.11.2020, 2-19-19395/30](#), p 9.

C. Samuti palume arvestada, et paragrahvi pealkiri on „Menetlustoimingu avalikkus“, mistõttu helisalvestise regulatsiooni lisamisel ei vasta pealkiri sättele. Võimalik, et normitehniliselt oleks loogilisem täiendada seadust uue normiga.

9. Eelnõu § 1 p-ga 18 soovitakse täiendada TvLS § 20 menetluse peatumise ja peatamise regulatsiooni.

JDM soovib juhtida tähelepanu, et viidatud norm jääb viidete hulga tõttu ebaselgeks ning normi adressaatidel väga keeruline mõista, mis regulatsioon peatamisel ja peatumisele kohaldub.

10. Eelnõu § 1 p-ga 21 täiendatakse TvLS § 26 lõiget 2 punktiga 9, kohustades avaldajat märkima TVK-le esitatud avalduses mittenoustumise tagaseljaotsuse tegemisega.

JDM jääb seisukoha juurde, et tagaseljaotsuse võimalust ei tohiks TvLS-is ette näha. Samuti märgime, et säte ei ole vajalik ja on ka vastuolus lisatava §-ga 42², mille kohaselt peab tagaseljaotsuse tegemiseks olema avaldaja nõusolek. Siin aga kohustatakse märkima, kas avaldaja keeldub tagaseljaotsuse tegemisest. Säte on ka sõnastatud raskepäraselt.

11. Eelnõu § 1 p-ga 31 soovitakse täpsustada avaldusest loobumise regulatsiooni TvLS-is.

Avalduse tagasivõtmine on reguleeritud ja see on ka mõistlik. Loobumisel on õigust lõpetavad tagajärjed, mis tähendab, et see õigussuhe lõpeb ja sama asja läbivaatamiseks ei saa kohtusse pöörduda. Samas ei reguleerita tingimusi, millistel juhtudel tuleks jätta loobumine vastu võtmata. Eelnõus ega seletuskirjas ei viidata, et loobumisega avaldaja loobub oma põhiseaduslikust õigusest kohtu poole pöörduda ja õigussuhe poolte vahel lõpeb või et kohtul tuleks seda selgitada (on üldine selgituskohustuse säte). Nõudest loobumise reguleerimise asemel tasuks kaaluda tagasivõtmise paindlikumaks muutmist.

Viitame eelmärgitud analüüsile, kus leiti, et komisjoni menetluses tuleb tagada edasikaebamine. Loobumise korral edasikaebamise võimalust ei ole (§ 1 p 64 - § 53 lg 5).

Kuna riive on suur ja ei nähtu, miks ei piisa komisjoni menetluses tagasivõtmise võimalusest, ei toeta JDM loobumise regulatsiooni ning leiab, et välja tuleks jätta kehtivas õiguses nõudest loobumise kohta TVK menetluses sätestatu: § 23 lg 1 p 8, § 27 lg 2 p 7, § 40 lg 4, 43 lg 5, § 50 p 2. JDM ei toeta ka teisi eelnõu punkte, mis seotud avaldusest loobumisega, sh punkti 69, 73.

12. Eelnõu § 1 p-ga 37 muudetakse lepituskokkuleppega seonduvat.

Esmalt juhime tähelepanu, et TsMS-i loogikast tulenevalt ei saa seadusest tulenevaid tähtaegu pikendada (vt TsMS § 64 lg 1), ainult ennistada. Pikendada saab üksnes enda määratud tähtaegu. Seega kui soovida anda kaalutlusruumi TVK-le, tuleks teha ümber ka lause esimene osa ja sätestada, et TVK annab osalistele vähemalt 10 tööpäeva pikkuse tähtaja kokkuleppe sõlmimiseks. Sellest järelduks seega tähtaja pikendamise regulatsiooni üldisest loogikast, et seda saaks ka pikendada.

Täiendavalt märgime, et ei ole arusaadav, miks TVLS-is lepitusmenetlusele nii lühike tähtaeg on kehtestatud. Lepitusmenetluse läbiviimine oleks vaidluse PS-pärane lahendamine. Lühike tähtaeg tekitab küsimuse, millal menetlust läbi viiakse, kui kokkuleppe sõlmimiseks on jäetud nii lühike aeg. See ei pruugi olla lepitusmenetluse olemusega kooskõlas. Ka sel põhjusel tuleks kaaluda lepitusmenetluse tähtaja välja jätmist või paindlikumat reguleerimist, mida tagaks ka see, kui TVK-le antakse võimalus tähtaeg määrata, seades minimaalse tähtaja.

13. Eelnõu § 1 p-ga 38 soovitakse täpsustada lepitusmenetluse lõppemist.

Kavandatava TvLS § 35 lg-s 3 sõna „lõpetab“ on vastuolus olemasoleva lg-ga 2, mis ütleb, et loetakse lõppenuks. Kui midagi on loetud ühe lõike kohaselt lõppenuks, puudub vajadus seda lõpetada veel eraldi. Seega tekib küsimus, et kas lg 2 on vajalik - kui nt soovida, et lepitusmenetluse lõppemine ei toimu mitte "automaatselt", sest ilmselt võib ka tekkida vaidlusi, et kas me nüüd siis veel tahame siin arutada kokkulepet (nt ka pärast lg 1 tähtaega) või mitte ja siis automaatne lõppemine ei ole vajalik ja tekitab praktikas segadust. Kui lg 2 peaks jääma alles, siis

kas on vajalik reguleerida, et veel eraldi lõpetatakse määrusega. Samuti juhime tähelepanu, et lõikes 3 võiks olla nt hoopis kirjas, et TVK kinnitab lepituskokkuleppe määrusega, kus märgitakse lepituskokkuleppe tingimused (vrd TsMS § 430 lg 1).

14. Eelnõu § 1 p-ga 49 soovitakse muuta vorminõuet kirjaliku menetluse nõusoleku osas.

Leiame, et tegemist võib olla ebaproportsionaalse muudatusega. Siin võib tekkida küsimus, kas tegemist on õige isikuga (vrd TsMS § 336 lg 4). Kuritarvitamise risk on suur, kuna nõusoleku andmise tulemusena vaadatakse asi läbi ja tehakse otsus, mis on TMS-i kohaselt täitedokument.

15. Eelnõu § 1 p-ga 48 soovitakse muuta sätet, mis reguleerib välismaalasest töötajaga vaidluse läbivaatamist (TvLS § 42 lg 2).

Nimetatud sätte muutmise ja ka sätte enda kooskõla põhiseadusega on küsitav ning selles osas tuleb läbi viia põhjalik proportsionaalsuse analüüs. Seletuskirjas, millega see säte vastu võeti, ei ole samuti läbi viidud proportsionaalsuse analüüsi. Sättega riivatakse välismaalasest töötaja võimalust võtta osa tema suhtes toimuvast menetlusest. Istungil osalemise võimalusest ilmajäämine on nt TsMS § 656 lg 1 p 1 kohaselt menetlusõiguse oluline rikkumine. See, et menetlus viiakse läbi, aga istungil osaleda pole võimalik ega vajalik, ei pruugi olla isiku huvides. Isiku suhtes toimuva menetluse läbiviimisel tema kohalolekuta asja arutamine saaks toimuda üksnes isiku selgesõnalisel nõusolekul.

16. Eelnõu § 1 p-ga 50 soovitakse luua tagaseljaotsuse (TSO) tegemise võimalus TvLS-is.

JDM ei toeta TSO võimaldamist TVK-s. Ei ole põhjendatud TVK pädevusi laiendada ja võimaldada lihtsustatud otsuste tegemist seetõttu, et TVK peab avalduse läbivaatamist ajamahukaks ja et kohus võib tagaseljaotsuseid teha. TVK ei ole kohus. Muudatusega kaasnevad olulised õiguslikud riskid ja tagajärjed ning riske ei ole hinnatud. TVK-s vaidluste lihtne lahendamine ei kaalu üles PS-pärast menetlust ja isikute õiguste kaitse vajadust.

Eeltooduga seonduvalt ei toeta JDM ka teisi eelnõu punkte, mis seonduvad tagaseljaotsuse regulatsiooniga, sh § 1 punkte 73, 76, 21.

17. Eelnõu § 1 p-ga 64 soovitakse täiendada TvLS § 53 lõikega 5.

JDM toeta muudatust. Loobumise kohta oleme eelnevalt teinud märkuse. Kompromissi osas märgime, et kompromissist on võimalik taganeda, üles öelda, tühistada, tühisusele tugineda ja see on § 51 reguleeritud. Jääb ebaselgeks, kui kehtestada lisaks kohtusse pöördumise keeld, kas siis kohalduks hilisem säte või mis on nende normide omavaheline suhe. Kui kehtiks lihtsalt kohtusse pöördumise keeld kui hilisem säte, siis ei ole see tõenäoliselt põhiseaduspärane.

Juhime tähelepanu ka sellele, et sättes on vale viide: viitama ei peaks mitte § 28¹ lg-le 1, vaid § 50 lg 1 p-le 2.

18. Eelnõu § 1 p-ga 69 soovitakse muuta TvLS § 58 lõiget 8, täiendades seda tagasivõtmise regulatsiooniga.

Kavandatava lg 8 esimene lause kordab TsMS-is sätestatud menetlusosalisi õigusi. Sellised kordused tekitavad õigusselgusetust ning segadust sätete kohaldamises TsMS ja TvLS regulatsiooni vahel. Õigus hagist loobuda ja tagasi võtta tuleneb TsMS-ist ja ebavajalik on TvLS-is seda korrata.

Lõike 8 muudatuse puhul tuleb arvestada seda, et hagi tagasivõtmise puhul tsiviilkohtumenetluses kohus jätab hagi läbi vaatamata (TsMS § 423 lg 1 p 2), mille tagajärg on see, et hagi ei ole kohtu menetluses olnud ja hageja võib pöörduda hagi sama kostja vastu samal alusel vaidluses sama hageseme üle kohtusse (TsMS § 426), mida ei tohiks kitsendada. Seega on võimalik olukord, kus töövaidluskomisjon on teinud otsuse ning pool on pöördunud kohtusse ning võtab hagi tagasi, kuid tal on siiski veel aega TvLS § 58 lg 1 kohaselt uuesti kohtusse pöörduda. Seega võib kavandatav lg 8 muudatus ebaproportsionaalselt õigusi riivata ning tagasivõtmise regulatsiooni puhul tuleb arvestada ka TsMS põhimõtteid.

19. Eelnõu § 1 p-dega 70-71 muudetakse TvLS § 59.

JDM juhib tähelepanu, et TvLS § 59 lõikes 1 on ebakõlasid ning tuleks tervikuna üle vaadata, mh on punktis 2 viidatud menetlusse võtmisel, kuid TvLS § 58 lg 7 viitab läbi vaatamata jätmisele puuduste korral.

20. Eelnõu § 1 p-ga 76 soovitakse anda TVK-le õigus omal algatusel tunnistada enda lahendeid viivitamata täidetavaks avalduse õigeksvõtu ja tagaseljaotsuse puhul.

JDM on varasemalt märkinud, et tagaseljaotsuse regulatsiooni. Samuti ei toeta JDM TVK õiguste laiendamist lahendite viivitamata täidetavaks tunnistamisel. Kavandatavas sättes on soovitud anda TVK-le õigus tunnistada õigeksvõtul põhinev otsus viivitamata täidetavaks, kuid TvLS-is ei ole regulatsiooni nõude õigeksvõtmise korra ega tagajärgede osas (vrd TsMS § 440).

21. Juhime tähelepanu, et arvestades märkuste arvu, on ökonoomia huvides lühemad sisumärkused tehtud eelnõu ja seletuskirja failides kommentaaridena.

III. Muud märkused eelnõu ja seletuskirja kohta

22. Eelnõu seletuskirja p-s 7 märgitakse, et eelnõuga ei kaasne lisatulusid ega -kulusid. Samas märgitakse seletuskirjas, et arendatakse Tööelu Infosüsteemi (TEIS) töövaidluste lahendamise moodulit ja et on vaja välja arendada Maksu- ja Tolliametis teenused päringute tegemiseks. Paratamatult kaasnevad nende tegevustega IT arenduskulud. IT arenduskulud tuleks seletuskirjas välja tuua ja märkida ka nende finantseerimise allikas.

23. 25.05.2025 jõustus hea õigusloome ja normitehnika eeskirja (HÖNTE) muudatus, millega kehtestati halduskoormuse tasakaalustamise reegel: iga halduskoormust suurendava nõude kavandamise korral tuleb kavandada ka halduskoormust vähendav muudatus (HÖNTE § 1 lg 41). Reegli rakendamise juhise on kättesaadav meie veebilehel⁴. Selle muudatuse tõttu palume eelnõu seletuskirja sisukokkuvõttes tuua välja, kas halduskoormus suureneb, väheneb või ei muutu, ja kui suureneb, siis mille võrra halduskoormust vähendatakse.

24. Käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failides on tehtud jäljega ka normitehnilised ja keelemärkused ning märkused eelnõu mõjuanalüüsi kohta.

Palume parandatud eelnõu koos seletuskirjaga Justiits- ja Digiministeeriumile uuesti kooskõlastamiseks saata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisad: Eelnõu ja seletuskirja failid Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega

⁴ [Halduskoormuse tasakaalustamise reegli rakendamise juhise.pdf](#)

Maarja-Liis Lall (54770628; maarja-liis.lall@justdigi.ee)
Karen Alamets
Andres Suik
Monika Tappo
Stella Johanson
Alar Teras
Helen Uustalu